

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum totus Christus sit sub hoc sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

¶ Super questionis septuagesimasexta articulum secundum.

IN 2. art. circa id quod in calce corporis dicitur sicut erat in rei ueritate, chimera potius quam dubitatio ex Sco. in dist. 10. qu. 4. sen. occurrit, tenente quod non sequitur simpliciter necessa-

ARTICVLVS. II.

Vtrum totus Christus contineatur sub utraque specie

huius sacra-menti.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur quod non sub utraque specie huius sacramenti totus Christus contineatur. Hoc enim sacramentum ad salutem fidelium ordinatur, non uirtute specierum, sed uirtute eius, quod sub speciebus continetur: quia species erant etiam ante consecrationem, ex qua est uirtus huius sacramenti. Si ergo nihil continetur sub una specie, quod non contineatur sub alia, sed totus Christus continetur sub utraque, uidetur quod altera illarum superfluat in hoc sacramento.

¶ 2. Prae. Dicitur est, quod sub nomine carnis omnes aliae partes corporis continentur, sicut ossa, nerui, & alia huiusmodi: sed sanguis est una partium humani corporis, sicut patet per Arist. in li. de Animal. si ergo sanguis Christi continetur sub specie panis, sicut continetur ibi aliae partes corporis, non debet seorsum sanguis consecrari, sicut neque seorsum consecratur aliqua alia pars corporis.

¶ 3. Prae. Quod iam factum est, iterum fieri non potest: sed corpus Christi iam incepit esse in hoc sacramento per consecrationem panis. ergo non potest esse, quod de nouo incipiat esse per consecrationem ui-

trius etiam referre pudente tanto tempore in chimera uerser. ¶ Ad aliqualem claritatem horum. Ictio dignum admiratione est se. quod cum Scotus supra corpus Christi uerum quod est in celo, nihil addere ponat esse in hoc sacramento, nisi terminum extrinsecus aduenientem (puta respectum praesentiae ad species panis) quomodo potuerit etiam fingere, si auferretur corpus Christi per annihilationem, remanere aliud etiam per diuinam omnipotentiam quam illum respectum praesentiae, Deo illi conseruante. Nam si nihil aliud remaneret nisi dictus respectus, quomodo fingi potest quod remaneant partes & proprietates corporis Christi? & si aliquid aliud, quam ille respectus remanet, oportet quod esse sub sacramento plus addat supra corpus Christi, quam illum respectum. Quo circa si conseruaretur a Deo respectus ille non conseruaretur Christi corpore in rerum natura, non esset corpus Christi sub sacramento, quemadmodum si conseruaretur respectus localis, quo corpus Christi est in caelo non conseruato corpore Christi, non esset corpus Christi in caelo: aliud quippe est conseruari respectus istos extrinsecos, & aliud conseruari corpora quorum sunt. Magnaque differentia est inter requisita & concomitantia ad uerificationem respectuum tantummodo, & inter requisita & concomitantia ad uerificationem denominatorum corporum ab illis respectibus. Ad uerificandum siquidem respectum illum conseruatum, sufficit, quod respectus ipse sit: nec inde sequitur, quod res quae denominabatur, amplius denominetur: si enim respectus praesentiae solius conseruaretur, esset praesentia sine corpore aliquo praesente, sicut si esse in caelo tantum conseruaretur, esset esse in loco sine aliquo existente in loco.

ni, & ita sub specie uini non continebitur corpus Christi, & per consequens nec totus Christus. non ergo sub utraque specie totus Christus continetur.

¶ SED CONTRA est, quod prima Corinth. undecimo. Super illud & calicem, dicitur gloss. quod sub utraque specie, scilicet panis & uini, idem sumitur: & ita uidetur sub utraque specie totus Christus esse.

RESPON. Dicendum, certissime tenendum esse, quod sub utraque specie sacramenti totus est Christus, aliter tamẽ & aliter. Nam sub speciebus panis, est quidem corpus Christi ex ui sacramenti, sanguis autem ex reali concomitantia, sicut supra dictum est de anima & diuinitate Christi. Sub speciebus uero uini, est quidem sanguis Christi ex ui sacramenti, corpus autem Christi ex reali concomitantia, sicut anima & diuinitas eo, quod nunc sanguis Christi non est ab eius corpore separatus: sicut fuit tempore passionis & mortis unde si tunc fuisset hoc sacramentum celebratum sub speciebus panis, fuisset corpus Christi sine sanguine, & sub speciebus uini sanguis sine corpore, sicut erat in rei ueritate.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod quamuis totus Christus sit sub utraque specie, non tamen frustra.

Nam primo quidem hoc ualet ad representandam passionem Christi, in qua seorsum fuit sanguis a corpore separatus: unde & in forma consecrationis sanguinis

¶ Et haec sunt dicta ad claritatem doctrinae. & secundum ueritates conditionales, non curando de possibilitate uel impossibilitate antecedentium, & consequentium.

¶ Et ut omnibus satisfiat, singillatim respondendum est rationibus Scoti.

Ad primam igitur dicitur primo, quod minor est falsissima, scilicet quod existentia corporis Christi est indifferens ad modum naturalem & modum supernaturalem, nulla enim substantia est indifferens ad esse absolutum uel respectuum, nisi absolutum sit indifferens se ad se & ad genus aliud, quod implicat contradictionem.

Vnde corpus Christi est ita determinatum ad modum essendi naturalem, sicut est determinatum ad esse seipsum, quia tunc perdit esse seipsum, cum perdit esse modo naturalem: ad modum enim sacramentalem se habet corpus Christi, ut ad esse superueniens, tamquam accidentale quiddam. Et propterea responsio recitata, quod modus sacramentalis dependet a naturali, uera est, non solum ea ratione, quia superueniens dependet ab eo cui inperuenit, sed etiam ea ratione qua denominatio dependet a re denominata, & respectus

Inf. q. 78. ar. 6. ad 2. & q. 79. ar. 1. ad 3. & q. 80. ar. 1. ad 3. & q. 4. di. 11. q. 2. art. 1. q. 1. ad 2. & To. 6. lec. 7. 2. & 1. cor. 11. 11. lec. 6.

præced.

si. y. de gen. an. malium. c. 2. tom. 4.

Gl. ord. sig. illud. An. pite. & max. dicitur.

Art. sc. ad 1.

Et ad.

Et ad.

Et ad.

Et ad.

Et ad.